

Khơi dậy tinh thần khởi sự kinh doanh của doanh nghiệp

VÕ HUY HÙNG*

Sau gần 2 năm chống chọi với những tác động nặng nề do dịch Covid-19 gây ra, sức lực của nhiều doanh nghiệp đã bị bào mòn, các nguồn lực dự trữ của doanh nghiệp dần cạn kiệt sau khoảng thời gian dài căng mình với dịch bệnh. Trong bối cảnh đó, việc khơi dậy tinh thần khởi sự kinh doanh của doanh nghiệp, lực lượng có vai trò rất quan trọng trong quá trình phục hồi và phát triển kinh tế là vô cùng cần thiết.

CÁC CHÍNH SÁCH HỖ TRỢ CỦA NHÀ NƯỚC VÀ BỨC TRANH PHỤC HỒI CỦA DOANH NGHIỆP SAU ĐẠI DỊCH COVID-19

Các chính sách của Nhà nước hỗ trợ doanh nghiệp phục hồi sau đại dịch Covid-19 và kết quả đạt được

Trước tình hình khó khăn do dịch Covid-19 gây ra, không ít doanh nghiệp đã phải tạm dừng hoạt động, thu hẹp sản xuất, lựa chọn giải pháp “ngủ đông” trong ngắn hạn nhằm cắt giảm tối đa chi phí và bảo toàn nguồn lực; “trú ẩn” để xem xét tình hình, diễn biến của thị trường, cũng như chờ đợi các chính sách hỗ trợ của Chính phủ, nhằm tìm kiếm những cơ hội, hướng đi mới khi hoạt động sản xuất, kinh doanh được phục hồi.

Trong bối cảnh đó, nhằm tạo lập môi trường, điều kiện thuận lợi nhất để doanh nghiệp trở lại, thức giấc sau kỳ “ngủ đông” kéo dài, Chính phủ đã ban hành Nghị quyết số 11/NQ-CP, ngày 30/11/2022 về Chương trình phục hồi và phát triển kinh tế - xã hội và triển khai Nghị quyết số 43/2022/QH15, ngày 11/01/2022 của Quốc hội về chính sách tài khóa, tiền tệ hỗ trợ chương trình. Ngay sau khi Chính phủ ban hành Nghị quyết số 11/NQ-CP, với tinh thần khẩn trương, quyết liệt, chỉ trong vòng 2 tháng, Thủ tướng Chính phủ đã liên tục có 3 công điện, gồm: Công điện số 126/CD-TTg, ngày 12/02/2022 về việc

đôn đốc triển khai quyết liệt, hiệu quả Chương trình phục hồi và phát triển kinh tế - xã hội, đẩy nhanh tiến độ giải ngân vốn đầu tư công; Công điện số 252/CD-TTg, ngày 16/3/2022 về việc đôn đốc triển khai quyết liệt, hiệu quả chương trình phục hồi và phát triển kinh tế - xã hội và Công điện số 290/CD-TTg, ngày 31/3/2022 về việc đôn đốc các nhiệm vụ cấp bách triển khai Chương trình phục hồi và phát triển kinh tế - xã hội... để đôn đốc các bộ, cơ quan và địa phương bảo đảm tiến độ công việc được giao. Nhiều chính sách hỗ trợ đã có hiệu lực và đem lại lợi ích ngay lập tức cho người dân, doanh nghiệp (như: giảm 2% thuế VAT giúp doanh nghiệp giảm “gánh nặng” khi chi phí kinh doanh đang có dấu hiệu gia tăng do biến động trên thế giới hay quy định về việc thực hiện chính sách hỗ trợ tiền thuê nhà cho người lao động với thủ tục, hồ sơ đơn giản).

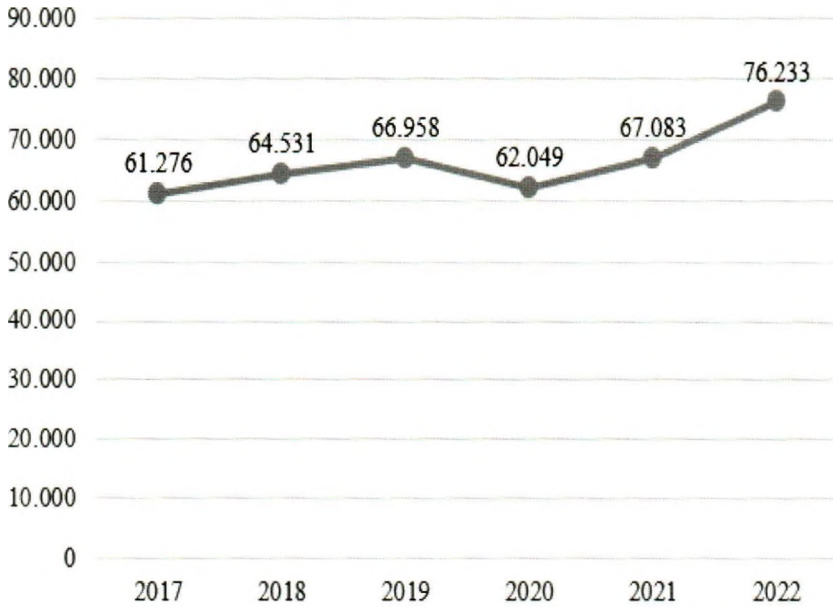
Cộng đồng doanh nghiệp đánh giá các nhóm giải pháp đưa ra tại Nghị quyết số 11/NQ-CP của Chính phủ rất toàn diện, có ý nghĩa hết sức tích cực, như một “liều thuốc” hữu hiệu giúp doanh nghiệp phục hồi, cơ bản đáp ứng được mong muốn của cộng đồng doanh nghiệp và người dân, cũng như thể hiện quyết tâm mạnh mẽ của Quốc hội và Chính phủ trong việc đưa nền kinh tế của nước ta sớm vượt qua giai đoạn nhiều khó khăn, thử thách để phục hồi và phát triển.

Những giải pháp này đã mang lại những kết quả rất tích cực, nhất là về ổn định kinh tế vĩ mô, kiểm soát lạm phát, bảo đảm các cân đối vĩ mô của nền kinh tế và được ghi nhận bởi các chuyên gia trong và ngoài nước. Nền kinh tế nước ta đã từng bước được mở cửa trong trạng thái bình thường mới, dịch bệnh Covid-19 cơ bản được kiểm soát, tạo tiền đề quan trọng để phục hồi và phát triển kinh tế - xã hội.

Kết quả về Chỉ số phục hồi sau dịch Covid -19 mà Nikkei Asian Review công bố gần đây cũng trùng

* Cục Quản lý đăng ký kinh doanh - Bộ Kế hoạch và Đầu tư

BIỂU 1: TỔNG SỐ DOANH NGHIỆP ĐĂNG KÝ THÀNH LẬP MỚI TRONG 6 THÁNG ĐẦU NĂM GIAI ĐOẠN 2017-2022

Nguồn: Cục Quản lý đăng ký kinh doanh

khớp với nhiều nhận định được các trang báo quốc tế uy tín phân tích, một lần nữa khẳng định nền kinh tế được giữ vững và duy trì đà tăng trưởng là kết quả của một quá trình kiểm soát tốt đại dịch của Việt Nam. Với thành quả này, Việt Nam đã tăng 30 bậc trong bảng xếp hạng Chỉ số phục hồi sau dịch Covid-19, vươn lên ngang với Nhật Bản, Singapore, Canada và Italy, cho thấy những nỗ lực, hướng đi đúng trong chính sách chống dịch đã tạo đà cho phục hồi kinh tế - xã hội, mang lại nhiều kết quả rõ nét. Sự phục hồi nhanh sau dịch Covid-19 đã giúp Việt Nam tiếp tục khẳng định vị thế là một mắt xích quan trọng trong chuỗi cung ứng toàn cầu.

Cùng với việc nối lại chuỗi cung ứng trong sản xuất, việc hàn gắn những đứt gãy trong di chuyển, mở cửa du lịch cũng là yếu tố then chốt để đẩy nhanh tốc độ phục hồi của Việt Nam sau dịch bệnh. Doanh thu du lịch trong đợt nghỉ lễ 30/4-1/5 đạt khoảng 22.000 tỷ đồng. Đồng thời, SEA Games 31 được tổ chức thành công tại Việt Nam cũng là một cú hích cho sự phục hồi, phát triển của du lịch, kinh tế Việt Nam, hình ảnh đất nước, con người Việt Nam sẽ được truyền tải đến bạn bè, khách du lịch trong khu vực và trên thế giới.

Theo đánh giá sơ bộ của Văn phòng nghiên cứu kinh tế vĩ mô ASEAN+3 (AMRO) sau chuyến tham vấn thường niên của các chuyên gia hàng đầu của tổ chức này đến Việt Nam mới đây, nền kinh tế Việt Nam đã khởi sắc mạnh mẽ vào đầu năm 2022 nhờ chiến dịch tiêm vắc xin ngừa Covid-19 tích cực, nhu cầu toàn cầu mạnh mẽ đối với sản phẩm sản xuất của Việt Nam, động lực từ nhu cầu nội địa và các dòng đầu tư trực tiếp nước ngoài (FDI) bền bỉ.

Bức tranh khởi sự kinh doanh phục hồi mạnh mẽ

Việc nền kinh tế được mở cửa trong trạng thái bình thường mới, cũng như hiệu ứng tích cực lan tỏa từ

Chương trình phục hồi và phát triển kinh tế - xã hội đã giúp cho tinh thần khởi sự kinh doanh của cộng đồng doanh nghiệp trở lại mạnh mẽ. Điều này được thể hiện rõ qua tình hình đăng ký doanh nghiệp 6 tháng đầu năm 2022 khi liên tục xuất hiện những kỷ lục mới cùng những tín hiệu hết sức khả quan.

Số doanh nghiệp gia nhập và tái gia nhập thị trường trong 6 tháng đầu năm 2022 lần đầu tiên vượt mốc 100.000 (116.900 doanh nghiệp), tăng 25,4% so với cùng kỳ năm 2021, gấp 1,4 lần số doanh nghiệp rút lui khỏi thị trường. Trong đó, số doanh nghiệp đăng ký thành lập mới trong 6 tháng đầu năm 2022 là 76.233 doanh nghiệp, tăng 13,6% so với cùng kỳ năm 2021, gấp 1,2 lần so với mức trung bình giai đoạn 2017-2021 (64.379 doanh nghiệp). Đáng chú ý, đây là lần đầu tiên số doanh nghiệp thành lập mới trong giai đoạn 6 tháng đầu năm vượt mốc 70.000 doanh nghiệp và cũng là mức kỷ lục trong giai đoạn này.

So với cùng kỳ năm ngoái, số doanh nghiệp thành lập mới tại 2 đầu tàu kinh tế của cả nước đều có sự gia tăng: Hà Nội có 14.628 doanh nghiệp thành lập mới, tăng 9,8% so với cùng kỳ năm 2021; TP. Hồ Chí Minh có 22.469 doanh nghiệp thành lập mới, tăng 11,5% so với cùng kỳ năm 2021.

Một điểm đáng lưu ý nữa là trong 6 tháng qua, đã có gần 27 nghìn lượt doanh nghiệp tăng vốn mở rộng sản xuất, kinh doanh, với hơn 1,8 triệu tỷ đồng vốn tăng thêm (tăng 60,3% so với cùng kỳ năm 2021). Đây là tín hiệu rất đáng mừng, vì các doanh nghiệp đã nhìn thấy các cơ hội kinh doanh mới và mở rộng sản xuất để đáp ứng nhu cầu thị trường.

Bên cạnh 14/17 ngành có số lượng doanh nghiệp thành lập mới tăng so với cùng kỳ năm 2021, đáng mừng là trong đó, dịch vụ và ăn uống, một trong những ngành chịu tác động nặng nề của Covid-19 tăng 27,7%. Đồng thời, tất cả các khu vực trên cả nước đều có số doanh nghiệp đăng ký thành lập tăng so với cùng kỳ năm trước.

Cùng với đó, số liệu về tình hình doanh nghiệp 6 tháng qua cho thấy, tín hiệu rất đáng mừng, đó là, bộ phận doanh nghiệp giải thể, rời bỏ thị trường không nhiều (chỉ khoảng hơn 8 nghìn doanh nghiệp, giảm đáng kể so với cùng kỳ năm trước). Trong khi đó, các doanh nghiệp trước đây phải tạm ngừng kinh

doanh do đại dịch Covid-19 đã quay trở lại mạnh mẽ với hơn 40 nghìn doanh nghiệp, tăng 55,6% so với cùng kỳ năm 2021, gấp 1,9 lần so với trung bình giai đoạn 2017-2021. Số doanh nghiệp quay trở lại hoạt động tăng ở cả 17 lĩnh vực, trong đó, đáng chú ý là các lĩnh vực giáo dục và đào tạo (977 doanh nghiệp, tăng 67,6%), dịch vụ lưu trú và ăn uống (2.362 doanh nghiệp, tăng 63,5%)... Đây là những tín hiệu rõ nét cho thấy tinh thần khởi sự kinh doanh, niềm tin của cộng đồng doanh nghiệp đã dần trở lại, khu vực doanh nghiệp đã có sự phục hồi khá nhanh.

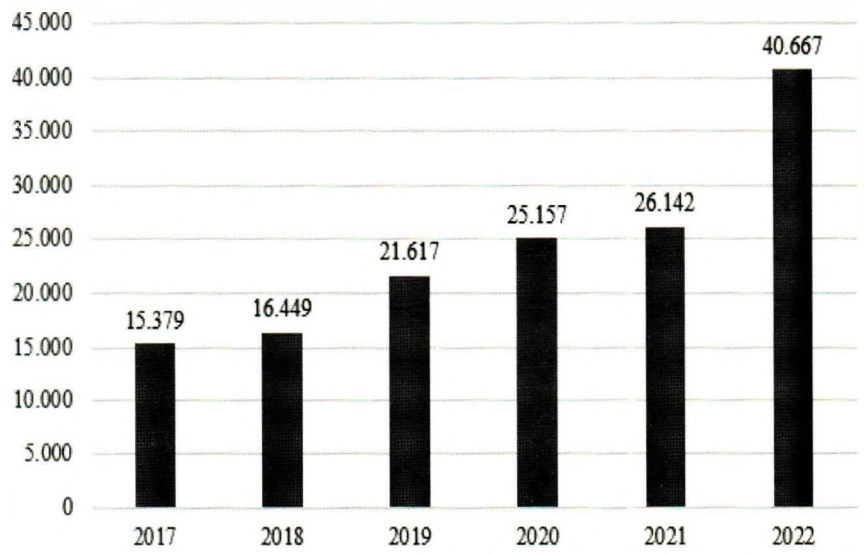
CÁC GIẢI PHÁP THÚC ĐẨY TINH THẦN KHỞI SỰ KINH DOANH CỦA DOANH NGHIỆP

Những kết quả trên là lời khẳng định về sự nỗ lực, cố gắng rất lớn của toàn hệ thống chính trị, các cấp, các ngành, các địa phương, cũng như của cộng đồng doanh nghiệp trong việc khơi dậy tinh thần khởi sự kinh doanh nhằm phục hồi và phát triển kinh tế - xã hội.

Trong bối cảnh tình hình trong nước và quốc tế còn nhiều diễn biến phức tạp, để tiếp tục thực hiện có hiệu quả Chương trình phục hồi và phát triển kinh tế - xã hội, thì việc duy trì và phát huy tinh thần khởi sự kinh doanh là rất cần thiết, với những giải pháp như sau:

Thứ nhất, tiếp tục xây dựng, hoàn thiện thể chế để theo kịp sự phát triển của kinh tế - xã hội; rà soát, tháo gỡ các rào cản về thể chế, cơ chế, chính sách, quy định pháp luật cản trở hoạt động sản xuất, kinh doanh; tăng cường cải cách hành chính, nhất là cải cách thủ tục hành

BIỂU 2: SỐ DOANH NGHIỆP QUAY TRỞ LẠI HOẠT ĐỘNG TRONG 6 THÁNG ĐẦU NĂM GIAI ĐOẠN 2017-2022

Nguồn: Cục Quản lý đăng ký kinh doanh

chính, đẩy nhanh lộ trình thực hiện cắt giảm, đơn giản hóa thủ tục hành chính, cải thiện môi trường đầu tư kinh doanh; tăng cường xử lý thủ tục hành chính trên nền tảng trực tuyến, xây dựng Chính phủ điện tử.

Thứ hai, tận dụng cơ hội từ các hiệp định thương mại tự do thế hệ mới đã ký kết. Thúc đẩy năng lực sản xuất trong nước; phát triển các ngành công nghiệp chế biến, chế tạo, công nghiệp phụ trợ. Cơ cấu lại thị trường và tăng cường xúc tiến, quảng bá, phục hồi du lịch thích ứng với tình hình mới.

Thứ ba, đẩy mạnh phát triển khoa học, công nghệ, chuyển đổi số quốc gia, thúc đẩy mạnh mẽ hơn nữa khởi nghiệp và đổi mới sáng tạo; phát triển kinh tế số, kinh tế tuần hoàn...

Thứ tư, nâng cao hiệu quả triển khai chính sách hỗ trợ doanh nghiệp, đặc biệt là doanh nghiệp nhỏ và vừa, kịp thời hỗ trợ doanh nghiệp tiến cận các chính sách mới.

Thứ năm, bản thân mỗi doanh nghiệp trước hết cần chủ động, sáng tạo hơn, quản trị tốt hơn để thích ứng với nhu cầu của thị trường, cũng như các xu hướng kinh doanh mới và công nghệ mới. □

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Cục Quản lý đăng ký kinh doanh - Bộ Kế hoạch và Đầu tư (2022). Báo cáo tình hình đăng ký doanh nghiệp tháng 6 và 6 tháng đầu năm 2022
2. BT (2022). Đạt nghỉ lễ 30/4 - 1/5, doanh thu du lịch đạt khoảng 22.000 tỷ đồng, truy cập từ <https://baochinhphu.vn/dot-nghi-le-30-4-1-5-doanh-thu-du-lich-dat-khoang-22000-ty-dong-102220505135559923.htm>
3. Nguyễn Thúy (2022). AMRO đánh giá kinh tế Việt Nam phục hồi mạnh mẽ trong năm 2022, truy cập từ <https://www.vietnamplus.vn/amro-danh-gia-kinh-te-viet-nam-phuc-hoi-manh-me-trong-nam-2022/791831.vnp>
4. VTV News (2022). Quốc tế đánh giá cao sự phục hồi kinh tế mạnh mẽ của Việt Nam, truy cập từ <https://vtv.vn/kinh-te/quoc-te-danh-gia-cao-su-phuc-hoi-kinh-te-manh-me-cua-viet-nam-20220509183935934.htm>

Một số giải pháp thúc đẩy tài chính xanh, hướng tới phát triển bền vững ở Việt Nam

TRẦN HOÀNG MINH*
 ĐOÀN ANH TUẤN**
 ĐỖ THANH HƯƠNG***

Qua giới thiệu về tài chính xanh - một công cụ thị trường trong nền kinh tế xanh, bài viết phân tích thực trạng hoạt động này tại Việt Nam. Trên cơ sở đó, nhóm tác giả khuyến nghị một số giải pháp và hàm ý chính sách liên quan đến hoàn thiện hành lang pháp lý, xanh hóa hệ thống ngân hàng xây dựng chính sách và nâng cao năng lực, thúc đẩy minh bạch thị trường và đẩy mạnh quan hệ đối tác công tư... để từ đó đa dạng hóa nguồn lực của tài chính xanh.

GIỚI THIỆU VỀ TÀI CHÍNH XANH

Theo Chương trình Môi trường Liên hợp quốc (UNEP), tài chính xanh là hoạt động nâng cao mức độ dòng chảy tài chính (từ ngân hàng, tín dụng vi mô, bảo hiểm và đầu tư) tại các khu vực nhà nước, tư nhân và phi lợi nhuận nhằm hướng đến mục tiêu ưu tiên phát triển bền vững. Bên cạnh đó, thông qua giải pháp về tài chính xanh giúp quản lý tốt hơn các rủi ro về môi trường và xã hội, tận dụng các cơ hội mang lại về tỷ lệ hoàn vốn và lợi ích môi trường, cũng như mang lại trách nhiệm giải trình cao hơn. Nói một cách dễ hiểu, tài chính xanh liên quan đến việc thu hút các thị trường vốn truyền thống trong việc tạo ra và phân phối một loạt các sản phẩm và dịch vụ tài chính mang lại cả lợi nhuận có thể đầu tư và các kết quả tích cực về môi trường. Thúc đẩy tài chính xanh trên quy mô lớn và hiệu quả về kinh tế giúp đảm bảo rằng, các khoản đầu tư xanh được ưu tiên hơn các khoản đầu tư kinh doanh thông thường tạo ra các mô hình tăng trưởng không bền vững.

Trọng tâm của tài chính xanh là xanh hóa các khoản chi tiêu dành cho phát triển cơ sở hạ tầng hiện có, hoặc huy động thêm nguồn lực đầu tư vào các lĩnh vực chính, chẳng hạn như: năng lượng sạch, giao thông bền vững, quản lý tài nguyên thiên nhiên, các dịch vụ sinh thái, đa dạng sinh học, du lịch bền vững, cũng như ngăn ngừa và kiểm soát ô nhiễm. Để đáp ứng nhu cầu ngày càng tăng, các công cụ tài chính mới, chẳng hạn như: trái phiếu xanh và công cụ thị trường carbon, đang được tạo lập cùng với các tổ chức tài chính mới, như: ngân hàng xanh và quỹ đầu tư xanh... Cùng với nhau, các công cụ và thể chế tài chính này tạo thành tài chính xanh. Tài chính xanh có thể được thúc đẩy thông qua những thay đổi trong khuôn khổ pháp lý của các quốc gia,

tăng cường tài chính xanh từ các lĩnh vực khác nhau, điều chỉnh quá trình ra quyết định tài chính của khu vực công với khía cạnh môi trường của các Mục tiêu phát triển bền vững (SDGs), tăng cường đầu tư vào công nghệ xanh và sạch, tài trợ cho nền kinh tế xanh bền vững dựa vào tài nguyên thiên nhiên và nền kinh tế xanh, tăng cường sử dụng trái phiếu xanh...

THỰC TRẠNG PHÁT TRIỂN TÀI CHÍNH XANH HƯỚNG TỚI CÁC MỤC TIÊU PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG TẠI VIỆT NAM

Những kết quả đạt được

Thời gian qua, Việt Nam nhanh chóng thúc đẩy việc thực hiện các hoạt động tài chính xanh và đạt nhiều kết quả tích cực. Cụ thể:

Trái phiếu xanh

Trái phiếu xanh là công cụ nợ được sử dụng để tài trợ cho các dự án mang lại lợi ích môi trường. Thị trường trái phiếu xanh có thể đem lại lợi ích cho cả các dự án xanh và nhà đầu tư, bao gồm việc cung cấp thêm một nguồn tài chính xanh để cho vay ngân hàng và tài trợ vốn cổ phần, đồng thời cung cấp một loại công cụ tài chính xanh mới cho các nhà đầu tư.

Theo Chiến lược quốc gia về tăng trưởng xanh giai đoạn 2011-2020 và tầm nhìn đến năm 2050, kể từ năm 2012, Việt Nam đã có định hướng về tài chính

* ThS., ** ThS., *** TS., Học viện Chính sách và Phát triển